Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad
Gemeenteblad

R

Voordracht voor de raadsvergadering van

6 november 2019

Jaar	**2019**
Afdeling	**1**
Nummer	**0**
Publicatiedatum	
Agendapunt	
Datum besluit B&W	**10 september 2019**

Onderwerp

Vaststellen van de Nota Bodembeheer inclusief de bodemkwaliteitskaart van Amsterdam

Met deze voordracht stellen wij u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien de voordracht van burgemeester en wethouders,

besluit

1) Tot vaststelling van het Amsterdamse bodembeleid zoals verwoord in de Nota Bodembeheer en het intrekken van de op 10 december 2013 vastgestelde Nota. De belangrijkste wijzigingen in de Nota Bodembeheer zijn:
    a. De geactualiseerde bodemkwaliteitskaart;
    b. Uitbreiding beheergebied bodemkwaliteitskaart door samenwerking met buurgemeenten;
    c. Lood: Verbeteren communicatie over lood, onderzoek naar lood in kinderspeelplaatsen, aangepaste normering en toetsing bij nieuwbouw;
    d. Toevoeging Bodemfunctie ‘wonen met siertuin’;
2) Kennis te nemen van de zienswijzen en de nota van beantwoording. De zienswijzen hebben geleid tot tekstuele verbeteringen en een toezegging van de gemeente dat de bodemkwaliteitskaart sneller dan wettelijk noodzakelijk opnieuw wordt herzien.
3) In te stemmen met het conceptbesluit. De Nota Bodembeheer heeft als ingangsdatum 21 november 2019

Wettelijke grondslag

De Nota bodembeheer dient, conform art. 44 *Besluit Bodemkwaliteit*, door de raad te worden vastgesteld.

Artikel 108 jo artikel 147 lid 2 Gemeentewet
De gemeenteraad is bevoegd tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente.

Bestuurlijke achtergrond

De concept-Nota Bodembeheer is behandeld in de collegevergadering van 28 mei 2019 en heeft daarna conform de inspraakverordening 6 weken ter inzage gelegen.

Ter informatie is de concept-Nota Bodembeheer toegestuurd aan de stadsdelen en aan de raadcommissie RO van 12 juni.

De raad heeft op 4 april 2012 de Nota Bodembeheer voor het laatst vastgesteld en het college gemandateerd voor kleine aanpassingen (BD2009-009978). Op 10 december 2013 heeft het college de Nota met een aantal kleine aanpassingen vastgesteld.

In de Nota Bodembeheer is het Amsterdamse beleid met betrekking tot de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem vastgelegd. De Nota geeft het kader voor (her)gebruik van grond en/of baggerspecie, bodemonderzoek en bodemsanering in Amsterdam. In de Nota Bodembeheer van Amsterdam is afstemming gerealiseerd tussen het Besluit bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming.
De bodemkwaliteitskaart, welke een beeld geeft van de gemiddelde kwaliteit van de bodem, is een bijlage van de Nota. Een nieuwe bodemkwaliteitskaart is noodzakelijk omdat de huidige bodemkwaliteitskaarten eind 2019 hun geldigheid zullen verliezen, zoals besloten op 11 december 2018 (ZD2018-007722).

Zienswijzen zijn ontvangen van Stantec, Liander, Stichting Natuurbescherming ZO en Artis. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen in de tekst en in figuren. De Nota van beantwoording is als bijlage toegevoegd aan deze voordracht.

Onderbouwing besluit

Ad 1)
Deze Nota Bodembeheer Amsterdam is een herziening en vervanging van de eerdere Nota van 10 december 2013, zoals vastgesteld door het college. Het document bouwt voort op zijn voorganger, maar incorporeert een aantal noodzakelijke actualiseringen op het gebied van regelgeving en bevat enkele aanscherpingen of juist versoepelingen van het beleid.

- Strenger: normen voor lood in de bodem worden naar beneden bijgesteld (c);
- Soepeler: erkennen bodemkwaliteitskaarten buurgemeenten (b) en bodemfunctie ‘wonen met siertuin’ (d).

Doel van de Nota
De gemeente Amsterdam wil met deze Nota een praktische richtlijn bieden hoe in Amsterdam met grond, vrijkomende grond en baggerspecie moet worden omgesprongen. Het document is primair bestemd voor gemeentelijke afdelingen die veel met grond werken, adviesbureaus, aannemers en andere bodemintermediairs. Daarnaast bevat de Nota ook enkele onderwerpen die direct of indirect raken aan het dagelijks leven van bewoners in de stad, zoals mensen die een kelder willen graven, mensen met tuinen en jonge kinderen. Ter verduidelijking van de regels en keuzes zijn infographics gemaakt.
Ook beschrijft de Nota pragmatische methoden van bodemsanering die niet alleen juridisch stand houden, maar ook oog hebben voor kostenbesparing en milieuwinst.

Deze Nota is een gemeentelijke vertaling van de bodemwetgeving en het landelijk ‘generiek’ beleid. Het generiek beleid past echter niet altijd op elke lokale situatie. Het *Besluit bodemkwaliteit* geeft gemeenten daarom de vrijheid om ook gebiedsspecifiek beleid te formuleren. Deze herziene Nota Bodembeheer geeft invulling aan de ruimte voor lokaal maatwerk en gebiedsspecifiek beleid.

Stand-still principe
De Amsterdamse bodem wordt zeer intensief gebruikt. Het bodembeleid wil dan ook zoveel mogelijk ruimte geven aan maatschappelijke activiteiten op en in de bodem, zoals gebiedsontwikkeling en woningbouw, bedrijfsactiviteiten, de aanleg van wegen of het uitbaggeren van vaarwegen. Tegelijkertijd is het bodembeleid erop gericht om negatieve effecten op de bodemkwaliteit tegen te gaan, zodat deze ook op zeer lange termijn geschikt blijft om te gebruiken. Het centrale hoofduitgangspunt van de gemeente is dan ook dat de kwaliteit van de bodem binnen haar gemeentegrenzen niet verslechtert.

Ad a) Bodemkwaliteitskaart
Afgelopen jaren zijn duizenden nieuwe bodemonderzoeken ingevoerd in het bodeminformatiesysteem van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Op basis van de nieuwe gegevens was het nodig de kaart opnieuw statistisch te valideren. Dat heeft geleid tot een deels gewijzigde zone indeling. De kaart geeft een beeld van de gemiddelde bodemkwaliteit op gebiedsniveau. De kaart geeft geen informatie op adresniveau. Bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart als wettelijk bewijsmiddel bij grondverzet is het in veel gevallen niet nodig een bodemonderzoek uit te voeren. Hiermee worden jaarlijks honderdduizenden euro's aan bodemonderzoek bespaard. De bodemkwaliteitskaart kan ook gebruikt worden voor vrijstelling van fysiek bodemonderzoek bij kleinschalige verbouwprojecten (omgevingsvergunningvrij) en bij werken in de openbare weg. Bij dat laatste wordt gebruik gemaakt van de speciale 'bodemkwaliteitskaart openbare weg'.

Ad b) Uitbreiding beheergebied bodemkwaliteitskaart
Het beheergebied van de bodemkwaliteitskaart wordt uitgebreid door bodemkwaliteitskaarten van omliggende gemeenten (Haarlemmermeer, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel) te accepteren als bewijsmiddel voor de kwaliteit van toe te passen grond. Dit maakt samenwerking met buurgemeenten op het gebied van het uitwisselen van grond gemakkelijker.

Ad c) Extra aandacht en aanpassen van normen voor lood
De binnenstad van Amsterdam (binnen de ring A10) is gebouwd op een oudstedelijke ophooglaag, die vooral verontreinigd is met zware metalen en PAK (polycyclische koolwaterstoffen: teerachtige verbindingen en kooldeeltjes). Met name het zware metaal lood is een probleemstof, die diffuus verspreid voorkomt. Op sommige plaatsen is het gehalte in de bodem zo hoog dat er risico's zijn voor jonge kinderen die buiten spelen en grond via vieze vingers binnenkrijgen. De hersenontwikkeling van jonge kinderen is erg gevoelig voor lood. De gevoeligheid en de gevolgen zijn groter dan vroeger werd gedacht. Dat is de conclusie van onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Amsterdam wil die risico's voor kleine kinderen tegengaan en past daarom de normen aan. In navolging van eerdere besluitvorming (ZD2016-005101, college d.d. 23 augustus 2016) vinden de volgende activiteiten plaats en wordt het beleid ten aanzien van bodemlood vastgelegd in de Nota:

- Voor bestaande woningen geeft Amsterdam advies om bewoners bewust te maken van de gezondheidsrisico's van bodemlood in hun tuinen. Het is ondoenlijk om alle tuinen in de binnenstad te saneren. Daarom kunnen bewoners de gemeente inschakelen om de tuin te laten checken op lood. Ook geeft Amsterdam advies over veilig gebruik van een loodtuin en kan de

gemeente faciliteren (inname van grond) bij het saneren van een tuin;
- Amsterdam onderzoekt alle kinderspeelplaatsen, scholen en kinderdagverblijven op blootstellingsrisico's. Zo nodig zullen saneringsmaatregelen worden getroffen;
- De bodemkwaliteitseisen bij nieuwbouw en het toepassen van grond zijn bij gevoelige functies aangescherpt voor lood en daarmee strenger geworden dan het landelijke beleid. Dit is een fundamentele wijziging ten opzichte van de vorige nota.

Ad d) Bodemfunctie 'wonen met siertuin'
De Amsterdamse wens voor deze bodemfunctie komt voort uit de definiëring van het begrip 'wonen met tuin' binnen de landelijke bodemregelgeving: het standaardscenario 'Wonen met tuin' gaat uit van een substantiële oogst aan gewassen en daarmee blootstelling aan stoffen die door die gewassen zijn opgenomen.
Amsterdamse stadstuinen worden over het algemeen anders gebruikt dan tuinen buiten de stad. Ze zijn doorgaans kleiner, beschaduwd, meer verhard en worden nauwelijks als moestuin gebruikt. Voor deze tuinen is het daarom van minder belang geheel te voldoen aan deze hoge kwaliteitseisen. Doordat bewoners gebruiksadviezen (zoals een zandbak, groente telen in bakken, handen wassen) opvolgen is het verantwoord om aan te nemen dat mensen minder worden blootgesteld aan met name lood.
Met de bodemfunctie 'wonen met siertuin' wordt invulling gegeven aan een realistisch gebruik van de tuinen in de binnenstad.
De bodemfunctie 'Binnenstedelijk wonen' uit de vorige Nota Bodembeheer vervalt vanwege de nieuwe inzichten in de risico's van lood.

Na vaststelling door de raad vervangt de nieuwe Nota Bodembeheer de versie uit 2013 zoals deze te vinden is via amsterdam.nl.

Ad 2) Uitkomsten inspraak
De concept-Nota Bodembeheer heeft conform de inspraakverordening 6 weken ter inzage gelegen (5 juni t/m 17 juli) en is ter informatie toegestuurd aan de stadsdelen en aan de raadcommissie RO van 12 juni. Zienswijzen zijn ontvangen van Stantec, Liander, Stichting Natuurbescherming ZO en Artis.

Naar aanleiding van de zienswijzen is een aantal inconsequenties in de Nota Bodembeheer aangepast (zoals tegenstrijdigheden tussen tekst en tabel) en zijn punten verduidelijkt. Daarmee hebben de zienswijzen een bijdrage geleverd aan een betere definitieve Nota Bodembeheer.
Door Stantec en Liander werd geconstateerd dat de door hun aangeleverde database met bodemonderzoeksresultaten slechts deels was gebruikt voor de bodemkwaliteitskaart. De Omgevingsdienst moest op enig moment stoppen met de invoer van data en starten met de statistische berekeningen voor de kaart. Dit moment was begin april 2018. De na die datum aangeleverde data zijn niet meegenomen. De gemeente wil kunnen beschikken over een zo accuraat mogelijke kaart en zal daarom de Omgevingsdienst opdracht geven de bodemkwaliteitskaart op kortere termijn (dan de wettelijke termijn van vijf jaar) opnieuw te herzien.

De Nota van beantwoording is als bijlage toegevoegd aan deze voordracht.

Jaar <datum onbekend>
Afdeling 1
Nummer 0
Datum

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad

Voordracht voor de raadsvergadering van <datum onbekend>

R

	Financiële paragraaf					
Grondexploitatie: Ja/Nee			Totale omvang krediet:	€		
			Financiële dekking:			
Investering: Ja/Nee			Totale omvang krediet:	€		
			Afschrijvingstermijn:			
			Gebruikt rentepercentage:	%		
			Looptijd krediet:			
Is de regeling kredieten van toepassing: Ja/Nee			Omvang aangevraagd krediet (excl BTW)	€		
Regeling Risicovolle Projecten van toepassing: Ja/Nee						
Zijn er risico's en zo ja, hoe worden deze beheerst?						
	Financiële gevolgen					
	Jaar T	T+1	T+2	T+3	T+4	Volgnummer
Kapitaallasten						
Overige exploitatielasten						
Baten						
Saldo ten laste van de algemene middelen						
Waarvan nog niet gedekt						

Toelichting

Grond en Ontwikkeling heeft in 2016 indicatief bepaald wat het financiële effect is van de lagere norm voor lood in de bodem. De jaarlijkse kosten voor aanvullende sanering en verwerking van de grond bedragen naar schatting €600.000. Dekking hiervan vindt plaats in de grondexploitaties. Hierover is het college eerder geïnformeerd op (ZD2016-005101) d.d. 23 augustus 2016. Sinds die datum worden de lagere normen voor lood al toegepast binnen Gebiedsontwikkeling.

Geheimhouding

n.v.t.

Stukken

Meegestuurd

1 Nota Bodembeheer
2 Bijlagen inclusief bodemkwaliteitskaart
3 Nota van beantwoording zienswijzen
4 conceptbesluit
5 Infographics

Ter inzage gelegd

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Grond en Ontwikkeling, 5.1, 2, e 5.1, 2, e
5.1, 2, e @amsterdam.nl

Jaar <datum onbekend>
Afdeling 1
Nummer 0
Datum

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad

R

Voordracht voor de raadsvergadering van <datum onbekend>

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam

5.1, 2, 5.1, 2, e burgemeester

5.1, 2, e 5.1, 2, e secretaris